

Strategi for idrett og friluftsliv i Buskerud

VEDTATT I HOVEDUTVALG FOR REGIONALUTVIKLING
OG KULTUR DEN 29.01.2014.

Nils Maudal/Drammens Tidende

INNHOOLD

1. SAMMENDRAG	4
2. INNLEDNING	5
3. HENSIKTEN MED STRATEGIEN	6
3.1 Idretten – aktører og virkemidler	6
3.1.1 Idrettens aktører	6
3.1.2 Idrettens virkemidler	7
3.2 Friluftslivet – aktører og virkemidler	7
3.2.1 Friluftslivets aktører	7
3.2.2 Friluftslivets virkemidler	7
4. RELEVANTE STRATEGIER OG FØRINGER	8
4.1 St. mld. 26 (2011-2012) «Den norske idrettsmodellen»	8
4.2 Nasjonal friluftslivspolitikk	8
4.3 Strategi for folkehelse i Buskerud 2010 – 2014	9
4.4 Regional plan for universell utforming – Buskerud mot 2025	9
5. VISJON OG MÅL	10
5.1 Visjon	10
5.2 Målsetninger	10
6. STRATEGIER	12-14
7. OPPFØLGING AV PLANEN	15

Foto forside: Torbjørn Tandberg

1. SAMMENDRAG

«Strategi for idrett og friluftsliv i Buskerud» erstatter «Sektorplan for fysisk aktivitet 2002-2005». Den skal bidra til økt bruk av arealer og anlegg tilrettelagt for idrett og friluftsliv. I tillegg skal den styrke det lokale idretts- og friluftslivsarbeidet gjennom best mulig benyttelse av menneskelige, organisatoriske og økonomiske ressurser.

Strategiens visjon er at **alle skal ha mulighet til å oppleve aktivitetsglede**. Denne skal oppnås gjennom følgende hovedmål;

- Et allsidig, synlig og inkluderende aktivitetstilbud
- Attraktive areal og anlegg for hele befolkningen
- Økt kunnskap gjennom dialog og erfaringsutveksling
- Styrke frivillige organisasjoner
- Knytte Buskerud opp mot prosjekter som bidrar til økt aktivitet

Målene er utarbeidet på grunnlag av seks innspillmøter i Buskeruds seks regioner. Invitasjon ble sendt ut til frivillige organisasjoner, kommuner og andre interesserte aktører. Kommuner og organisasjoner fikk mulighet til å komme med innspill på idretts- og friluftslivssamling på Kleivstua i september 2013. En høringsrunde ble gjennomført høsten 2013 der det totalt var 19 innspill til høringsforslaget.

I arbeidets styringsgruppe satt representanter fra DNT Drammen og Omegn, Buskerud Idrettskrets, fylkesadministrasjonen og to politikere valgt av Hovedutvalg for regional-utvikling og kultur.

Siste kapittel omhandler oppfølging av strategien. Fylkeskommunen skal utarbeide årlige handlingsprogram for gjennomføring av strategien.

2. INNLEDNING

Hvordan bør det offentlige og det frivillige jobbe for å opprettholde og utvikle idrett og friluftsliv i Buskerud i årene fremover?

For den som driver med idrett og friluftsliv handler aktiviteten om opplevelsen av mestring, av glede og av det å utfordre seg selv. Disse opplevelsene utgjør idretten og friluftslivets egenverdi og symboliserer det at aktiviteten man driver med er en verdi i seg selv, uavhengig av dens verdi for andre formål enn sitt eget.

Samtidig har idretts- og friluftslivsaktivitet også en nytteverdi som innebærer bedret folkehelse, mer fornøyde mennesker, gode bosteder, sosiale møteplasser og mange andre positive virkninger. Idrett og friluftsliv blir ofte omtalt som et virkemiddel for en sunnere og gladere befolkning, som i sin tur har sin effekt på det totale samfunnsregnskapet. I den sammenheng er idrett- og friluftslivsarbeid også helsefremmende arbeid.

De fleste mennesker og organisasjoner som arbeider for å legge til rette for alle de ulike aktivitetene gjør det med basis i aktivitetens egenverdi, fordi idretts- og friluftslivsaktivitet er en verdi i seg selv. Det er også basisen til denne strategien. Den tar utgangspunkt i hvordan idretten og friluftslivet i Buskerud kan bli best mulig, inkludere flest mulig til å oppleve egenverdien i aktiviteten og med det bidra positivt til oppnåelse av andre mer overordnede politiske målsetninger.

For å strekke seg etter strategiens visjon og å realisere målene, strategiene og satsingene skal det jobbes kunnskaps- og erfaringsbasert. Bruk av ny forskning og det å samle gode erfaringer vil vise veien frem til et Buskerud der alle har mulighet til å oppleve gleden ved å være i aktivitet.

Fylkesordfører Morten Eriksrød, Drammen 19.05.2014

3. HENSIKTEN MED STRATEGIEN

Hensikten med strategien er å gjøre idretten og friluftslivet i Buskerud så godt som mulig. Gjennom årlige handlingsprogram utarbeidet i samråd med kommuner og større frivillige organisasjoner skal strategien være et verktøy for konkret handling. Først og fremst tar strategien for seg fylkeskommunens prioriteringer av egne midler som ligger til rådighet, men den vil også danne grunnlag for planuttalelser og for prioritering av ressurser i prosjekter og tiltak fylkeskommunen er involvert i.

Realisering og iverksetting av strategien forutsetter god dialog med samarbeidende aktører. Fylkeskommunen har det overordnede ansvar for iverksetting av konkrete tiltak og prosjekter i det årlige handlingsprogrammet, og har ikke mål om å pålegge andre aktører uønskede oppgaver og ansvar. Dialogen før, under og etter utarbeidelse av handlingsprogrammet er derfor helt avgjørende for strategiens suksess. Samarbeidende aktører har et ansvar for å fremme tydelige forventninger og bidrag til de enkelte tiltak som handlingsprogrammene legger opp til.

God dialog, tydelige forventninger til hva de ulike forvaltningsnivåene og organisasjonene kan kreve av hverandre og god samhandling vil føre til en styrking av idretten og friluftslivet i Buskerud med en overordnet visjon om å gi alle **muligheten til å oppleve aktivitetsglede**.

3.1 Idretten – aktører og virkemidler

3.1.1 Idrettens aktører

Idretten i Buskerud består av mange aktører som utfyller hverandre. Særlig gjelder dette samspillet mellom **det offentlige** og **det frivillige**. På lokalt nivå er det **kommuner** og **idrettslag/idrettsråd** som arbeider sammen om konkrete prosjekter og tiltak, mens det på et regionalt nivå er **fylkeskommunen** og **idrettskretsen** som er de samarbeidende aktørene. Selv om disse aktørene skiller seg ut som de mest relevante, finnes det flere, mindre synlige aktører innen idrettsfeltet. Blant annet spiller **næringslivet** en rolle, særlig i utbyggingsprosjekter og ved idrettsarrangementer, mens Buskeruds mange **grunneiere** setter rammer for områder som kan benyttes til aktivitet rundt om.

3.1.2 Idrettens virkemidler

Fylkeskommunen forvalter spillemidlene til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. I tillegg til dette yter fylkeskommunen driftstilskudd til Buskerud Idrettskrets og tilskudd til idrettsarrangement og unge idrettstalenter. Samtidig bidrar kommunene, idrettslag og private investorer med støtte til investering og drift. Verdien av den frivillige innsatsen fra mennesker i lag og foreninger er også en solid del av det totale regnestykket, da dette samlet sett utgjør en betydelig andel av idrettens ressurser.

3.2 Friluftslivet – aktører og virkemidler

3.2.1 Friluftslivets aktører

Friluftslivsaktørene i Buskerud er først og fremst **frivillige lag/organisasjoner, kommunene** og **fylkeskommunen**, men også andre, både **offentlige instanser** og **private aktører**, er viktige medspillere i friluftslivsarbeidet i fylket. I tillegg er det avgjørende med et godt samarbeid med **grunneiere**.

3.2.2 Friluftslivets virkemidler

Fylkeskommunen forvalter de statlige friluftslivsmidlene i tillegg til en pott med fylkeskommunale midler til friluftsliv. Fylkeskommunen er også stadig involvert i prosjekter med midler kommunene eller lag/organisasjoner kan søke på, og friluftslivet samarbeider med andre innsatsfelt, blant annet reiseliv, kulturminner og samferdsel. I tillegg kan det søkes om spillemidler til flere anleggstyper innenfor friluftsliv.

4. RELEVANTE STRATEGIER OG FØRINGER

4.1 St. mld. 26 (2011-2012)

«Den norske idrettsmodellen»

Meldingen viderefører mye av det grunnleggende i norsk idrett og hovedvisjonen "idrett og fysisk aktivitet for alle". Kjernen i dette er at virkemidlene som benyttes, spillemidlene, skal legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet. Herunder faller også friluftslivet, som særlig blir trukket frem som et område som skal styrkes i sammenheng med fokuset på anleggstyper som har stort brukspotensial.

Hovedmålgruppene er;

- Barn og unge
- Personer med nedsatt funksjonsevne
- Inaktive

Samtidig som den organiserte idretten skal satses på videre, viser meldingen at den tar utgangspunkt i at aktivitetsbildet i den norske befolkning er allsidig og variert, og at det finnes mange måter å stimulere til aktivitet på.

Et viktig moment i stortingsmeldingen er at andelen av overskuddet til Norsk Tipping som skal tilfalle idrettsformål i 2015 skal være på 64%, kontra 45,5% som har vært normalen de siste årene.

4.2 Nasjonal friluftslivspolitik

St. meld. 39 (2000-2001) "Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet" har som mål å fremme det enkle friluftslivet for alle, i dagliglivet og i harmoni med naturen. Den statlige friluftslivspolitikken har i dag følgende definerte mål:

- Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers.
- Områder av verdi for friluftslivet skal sikres og forvaltes slik at naturgrunlaget blir tatt vare på.
- Allemannsretten skal holdes i hevd.
- Planlegging i kommuner, fylker og regioner skal medvirke til å fremme et aktivt friluftsliv og skape helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlige nærmiljø.

I august 2013 publiserte Miljøverndepartementet "Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder" og "Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv". Både handlingsplanen og strategien understreker blant annet betydningen av hverdagsfriluftsliv og nærhet og tilgang til attraktive områder og ferdselsårer for friluftsliv.

4.3 Strategi for folkehelse i Buskerud 2010–2014

Helsedirektoratet definerer folkehelsearbeid som samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte påvirker folks helse. Visjonen for Buskeruds strategi for folkehelse er «gode og aktive dager – for alle i Buskerud»;

Innsatsområder er;

- Å sette folkehelse på dagsorden
- Få oversikt over helsetilstanden i fylket
- Ungdom i alderen 13-23 år

Strategien for folkehelse utfordrer hele Buskerud til felles innsats for Buskerudhelsen.

4.4 Regionalplan for universell utforming – Buskerud mot 2025

Regional plan for universell utforming ble vedtatt i Fylkestinget 28.4.2011. Planvisjonen er "Buskerud – et samfunn for alle". Planen har følgende mål for idretts- og friluftslivsbygg:

- Universell utforming skal være et integrert prinsipp i alle nye utbyggingsprosjekter.
- Eksisterende publikumsbygg/ -anlegg skal oppgraderes slik at hovedløsningen tilfredsstiller kravet til universell utforming.
- Alle skal ha mulighet til å drive et aktivt friluftsliv i sitt nærmiljø.
- Parker, torg og gågater i byene og tettstedene skal ha universell utforming.

Planen skal legges til grunn for all offentlig planlegging og virksomhet i fylket, og det er utarbeidet handlingsprogram for de innsatsfeltene fylkeskommunen har ansvar for.

5. VISJON OG MÅL

5.1 Visjon

Alle skal ha mulighet til å oppleve aktivitetsglede

5.2 Målsetninger

Mål 1: Et allsidig, synlig og inkluderende aktivitetstilbud

I Buskerud finnes det brede tilbud som omfatter alt fra toppidrettsutøvelse til lavterskelaktivitet, sommer som vinter. Å synliggjøre tilbudene er et klart mål for å øke aktiviteten. Et variert og tilgjengelig aktivitetstilbud skal bidra til at flere kommer seg i aktivitet, hele året.

Mål 2: Attraktive areal og anlegg for hele befolkningen

Måten befolkningen er i aktivitet på endres stadig. Det må hele tiden jobbes for at friluftslivsarealer og anlegg for idrett og fysisk aktivitet innbyr til aktivitet ved å være så attraktive og tilgjengelige som mulig.

Mål 3: Økt kunnskap gjennom dialog og erfaringsutveksling

Utvikling av idretten og friluftslivet i Buskerud er avhengig av høy kompetanse. Gode møteplasser som legger opp til dialog på tvers av fagområder, kommunegrenser og aktiviteter bidrar til at fremtidens idretts- og friluftslivstilbud i fylket vårt skapes.

Mål 4: Styrke frivillige organisasjoner

De frivillige organisasjonene er helt sentrale for å realisere en slik strategi. De arbeider for å skape aktivitet og sikre gode rammebetingelser for sine medlemmer og skal støttes med grunnlag i deres egen kjernevirksomhet.

Mål 5: Knytte Buskerud opp mot prosjekter som bidrar til økt aktivitet

Buskerud har mulighet til å knytte seg på nasjonale prosjekter innenfor både idrett og friluftsliv. Med prosjekter følger ofte økonomiske virkemidler og vilje til å utgjøre en forskjell. Buskerud skal være offensive i dette arbeidet.

Bitgitte Simonsen Berg/Drammen kommune

6. STRATEGIER

STRATEGIER FOR Å OPPNÅ MÅL 1; ET ALLSIDIG, SYNLIG OG INKLUDERENDE AKTIVITETS-TILBUD

- Støtte prosjekter som bidrar til å senke barrierene for deltakelse
- Satse på synliggjøring av idrett- og friluftslivstilbud

Satsninger innen friluftslivsfeltet;

- Kulturminner som aktivitetsskaper
- Felles standard for merking av turveier og turstier
- Synliggjøring av turmuligheter i nærmiljøet

Satsninger innen idrettsfeltet;

- Informasjonsarbeid om idrettstilbud
- Åpne idrettsanlegg
- Varierte og fleksible aktivitetstilbud

STRATEGIER FOR Å OPPNÅ MÅL 2; ATTRAKTIVE AREAL OG ANLEGG FOR HELE BEFOLKNINGEN

- Sikre areal til idrett og friluftsliv i byer, tettsteder og nær der folk bor og oppholder seg
- Satse på innovative og nyskapende løsninger innenfor utvikling av anlegg for idrett og friluftsliv
- Prioritere spillemiddelsøknader til nærmiljøanlegg og friluftslivsanlegg spesielt

Satsninger innen friluftslivsfeltet;

- Være best i landet på skilting og merking av turtraseer
- Brukervennlig, naturvennlig, estetisk og robust tilrettelegging av friluftslivsområder
- Et universelt utformet friluftsområde i hver kommune
- Sikre viktige friluftsområder og skape attraktive friluftsanser

Satsninger innen idrettsfeltet;

- Nærmiljøanlegg i tilknytning til skoler
- Anlegg som følger trendene i aktivitetsbildet
- Idrettsanlegg med stort brukspotensial

STRATEGIER FOR Å OPPNÅ MÅL 3; ØKT KUNNSKAP GJENNOM DIALOG OG ERFARINGSUTVEKSLING

- Skape forutsigbare og utviklende samhandlings- og diskusjonsarenaer på tvers av fagområder og kommunegrenser
- Etablere sterkere nettverk innad i fagmiljøene for idrett og friluftsliv
- Arbeide for et aktivt interkommunalt samarbeid i forbindelse med større anleggsprosjekter

Satsninger innen friluftslivsfeltet;

- Allemannsretten skal holdes i hevd
- Kunnskap om økonomiske tilskuddsordninger skal økes

Satsninger innen idrettsfeltet;

- Fremheving av de gode eksemplene til bruk flere steder
- Smartere, mer innovativt og billigere idrettsanleggsbygging

STRATEGIER FOR Å OPPNÅ MÅL 4; STYRKE FRIVILLIGE ORGANISASJONER

- Støtte frivillige organisasjoner med grunnlag i felles målsetninger
- Samarbeide med frivillige organisasjoner om deres utvikling
- Arbeide kunnskaps- og erfaringsbasert for å øke aktiviteten

Satsninger innen friluftslivsfeltet;

- Stimulere til samarbeid og koordinering
- Informasjonsarbeid om tilskuddsordninger
- Stimulere friluftslivet til sterkere representasjon

Satsninger innen idrettsfeltet;

- Store idrettsarrangement
- Styrke idrettsutviklingen med utgangspunkt i fylkets regioner
- Økt kunnskap om økonomiske tilskuddsordninger
- Strategisk tilrettelegging av idrettens organisasjonsledd

STRATEGIER FOR Å OPPNÅ MÅL 5; KNYTTE BUSKERUD OPP MOT PROSJEKTER SOM BIDRAR TIL ØKT AKTIVITET

- Være offensiv overfor nasjonale prosjekter som bidrar til økt aktivitet i Buskerud
- Sette idrett og friluftsliv på dagsorden i større utviklingsprosjekter som har konsekvenser for utviklingen av idrett og friluftsliv
- Bidra til at frivillige organisasjoner settes i posisjon til å samarbeide med det offentlige for å oppnå felles målsetninger

Større prosjekter som retter søkelyset på spesifikke utfordringer og løsninger innen idrett og friluftsliv er en god katalysator for spesifikke satsninger. Gode og forankrede prosjekter kan bidra til bedre tilrettelegging, og dermed mer aktivitet. Fylkeskommunen har en viktig rolle for å kunne knytte gode prosjekter til Buskeruds kommuner og frivillige organisasjoner.

7. OPPFØLGING AV PLANEN

Fylkeskommunen skal utarbeide handlingsprogram for gjennomføringen av planen. Handlingsprogrammet rulleres årlig. Strategien vil også gjenspeiles i gjensidige forpliktelser med samarbeidspartnere og kommuner.

Videre planlegging må realiseres gjennom økonomiske disposisjoner og gjennomføringstiltak. Planen revideres når det fattes vedtak om igangsetting av revidering.

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

Buskerud fylkeskommune
Kultur
Postboks 3563
3007 Drammen

bfk.no